

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Minden tétel kötelező. Hivatalból jár 10 pont.**
- **Munkaidő 3 óra.**

I. Tétel

(30 pont)

Olvassátok el, figyelmesen, az alábbi forrásokat:

A. A Központi Bizottság Plenáris Ülése, amelyre 1952 február 29–március 1 között került sor, kritizálta [Vasile] Luca-t, hogy megengedte a Pénzügyminisztérium és a Világbank által elkövetett «súlyos» hibákat és «csalásokat», a januárban elfogadott pénzügyi reform alkalmazásakor. Elfogadva «egy alkudozási vonalat» és védve Luca-t, Ana Pauker és Teohari Georgescu is belekeveredtek ezekbe a hibákba. Május 26-27-én, Luca-t kizárták a pártból. Ugyanazon a plenáris ülésen, Ana Paukert is erősen kritizálták, de megengedték neki, hogy megőrizze külügyminiszteri tisztségét. Teohari Georgescut eltávolították a belügyminiszteri tisztségéből [...].

Belpolitikájában [...], Románia, a többi Kelet-Európai szatelit országhoz hasonlóan, folytatta a Szovjetúnió utánzását. [Gheorghe Gheorghiu-] Dej, úgy okosnak, mint előrelátónak bizonyult a szovjet politikai utódlás következményeinek kihasználásában. Folytatva a «kémek» és a «terroristák» tárgyalását, fel tudott fegyverkezni az «imperialista» ellenséggel szembeni «éberség» csökkenés, lehetséges kritikái ellen és időt nyert, hogy láthassa, milyen szelek fújnak Moszkvában.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria Romanilor*)

B. „Visszatérve az országba, az 1971 júniusában Kínában és Észak Koreában tett ázsiai útvjáról, [...] lenyűgözve és megszáditva a lelkesítő és grandiózus tömeges megnyilvánulásoktól és előadásoktól, valamint a kínai operától és a koreai balettől, mint a nemzeti hősiességet dicsőítő eszközétől [...], Nicolae Ceausescu megpróbál Románia feltételeihez egy olyan ideológiai-politikai programot alkalmazni, amelyre a meglátogatott országok ihlették meg és amely «kulturális miniforradalom» néven volt ismert a korszakban [...]. Következésképpen, a R.K.P, K.B. [Központi Bizottságának] Végrehajtó Bizottságának 1971. július 6-i ülésén, közzéteszik azt a «17 tézist» amely a párt vezető szerepének növelését, az egyetemeken és az iskolákban a politikai-ideológiai nevelés fokozását, [...] a sajtó erőteljesebb beavatkozását a politiaki propagandába, a kiadványok, a TV és rádió adásainak ilyen irányba való terelését írja elő [...].

A Románia Szocialista Köztársaság elnöki tisztségének létrejöttével és ebbe a magas tisztségbe (1974 március) és egyidejűleg a főtitkári tisztségbe való megválasztásával, Nicolae Ceausescu teljes hatalommal ruházta fel magát, így az ő döntéseit, rendszerint az Államtanács és a Miniszterek Tanácsa törvényekké és határozatokká alakította át.”

(N.C. Nicolescu, *Șefi de stat și de guvern ai României*)

Kiindulva ezekből a forrásokból, válaszoljatok a következő követelményekre:

1. Nevezzétek meg az ország elnökét, amely a **B** forrásban van pontosítva. **2 pont**
2. Pontosítsatok az **A** forrásból, egy Gh. Gheorghiu-Dej-re vonatkozó információt. **2 pont**
3. Említsetek meg egy-egy államot, úgy az **A** mint a **B** forrásból, amelyek befolyásolták Románia belpolitikáját. **6 pont**
4. Írjátok a vizsgalapra annak a forrásnak a betűjét, amely alátámasztja, hogy a pénzügyi téren hozott intézkedéseknek politikai téren is következménye volt. **3 pont**
5. Írjatok egy ok-okozati összefüggést, amely a **B** forrásban található két információ között áll fenn, pontosítva mindkét információnál, hogy melyik az ok és melyik az okozat. **7 pont**
6. Mutassatok be a román államban használt két totalitárius politikai gyakorlatot, másokat, mint amelyekre a források utalnak. **6 pont**
7. Említsétek meg egy jellemzőjét annak a politikai rendszernek, amelyet a XX. század végén vezettek be Romániában. **4 pont**

II. Tétel **(30 pont)**

Olvassátok el figyelmesen az alábbi forrást:

„Trónra kerülve, I. Ferdinándnak volt egy jól meghatározott felfogása Romániának az Első Világháború keretében való irányultságáról. Már 1914 októberének első napjaiban, a kérdésre, hogy mit fog tenni az események szempontjából, azt válaszolta: «Én egy alkotmányos uralkodó vagyok; következésképpen, ha az ország érdekei úgy diktálják, hogy a Központi Hatalmak ellen lépjen fel, nem én leszek az akadály a nemzeti ideál megvalósításának. [...]» [...].

Amíg a Ion I.C. Brătianu kormány a bonyolult politikai játszmákkal volt elfoglalva, anélkül, hogy nyíltan pontosította volna választását [...], addig a politikai élet személyiségei nyíltan kifejezték, időnként hangosan is, az álláspontjukat és a követendő utat. Ami a semlegességet illeti, egyesek ennek az állapotnak a fenntartását támogatták, amely alapvetően a Központi hatalmaknak kedvezett, a legtöbben ideiglenes állapotnak tartották, amely egy elindítója annak az akciónak, amely az Osztrák-Magyar monarchiában élő románok felszabadulásához vezet. A kormány minden erőfeszítése ellenére, hogy észszerű határokon belül megőrizze a közvélemény megnyilvánulását, amely kompatibilis az ország semlegességi állapotával, egyre erőteljesebbé vált az Antant oldalára való azonnali csatlakozást szorgalmazó ellenzék nyomása a hivatalos politikával szemben. [...] Ezeknek a nyugtalanító akcióknak a körülményei között, nem hiányoztak a Központi Hatalmak javára történő hozzáállások sem. Azok a politikai emberek, akik ebben az irányban nyilatkoztak, többségükben, azt a veszélyt hangsúlyozták, amelyet a terjeszkedő hajlamokkal rendelkező Oroszország jelentett Románia létezésére. [...]

A semlegesség évei alatt, a katonai és politikai nyomásokon kívül, Románia gazdasági téren erős konkurenciák területe volt, ahol a két szembenálló fél érdekei ütköztek. [...] A nagyhatalmak közötti versengés a kőolaj területén [...] és a hitelek területén volt a legkiélezettebb. A semlegesség időszakában, Románia hiteleket kapott az Antant országoktól, melynek segítségével ellenállt a német pénzügyi nyomásoknak és sikerült beszereznie a hadsereg felruházásához szükséges fegyverzetet.”

(Istoria Românilor)

Kiindulva ebből a forrásból, válaszoljatok a következő követelményekre:

1. Nevezzétek meg a román kormány vezetőjét az adott forrásból. **2 pont**
2. Pontosítsatok azt a századot, amelyre az adott forrás vonatkozik. **2 pont**
3. Említsétek meg a szövetséget, amellyel Románia együttműködik gazdasági téren és egy következményét ennek az akciónak, amelyre a forrás utal. **6 pont**
4. Említsetek meg az adott forrásból két információt I. Ferdinánd királyra vonatkozóan. **6 pont**
5. Alkossatok véleményt, a politikai emberek hozzáállásáról, Romániának a háborús irányultságával kapcsolatosan, alátámasztva a forrásból vett két információval. **10 pont**
6. Érveljetek, egy megfelelő történelmi ténnyel azon kijelentés mellett, melynek értelmében a románok a modern állam létrehozásáért cselekednek a XIX. század hatodik évtizedében. (Pontozódik a megfelelő történelmi tény bemutatása valamint az okokat és következtetéseket kifejező összefüggések használata.) **4 pont**

III. Tétel

(30 pont)

Írjatok egy, hozzávetőleg két oldal terjedelmű esszét a román térségnek a XIV-XVI-ik századok közötti politikai fejlődéséről, figyelembe véve az alábbi szempontokat:

- Pontosítani a Kárpátoktól délre levő középkori román államot és egy eseményt, amely ennek létrehozásához vezetett a XIV-ik században.
- Két történelmi esemény és azok egy-egy jellemzőjének a megemlítése, amelyek a Kárpátoktól keletre levő román állam létrehozásához és megerősödéséhez vezetett a XIV. század második felében.
- Alkossatok véleményt egy központi politikai intézmény fejlődésére nézve, a XVI-ik századi román térségből, és támasszátok alá egy történelmi érvel.

Figyelem!

Pontozódik a megfelelő **történelmi nyelvezet használata**, az esszé **felépítése**, az **ok-okozati összefüggés** kiemelése, a **történelmi érv** kidolgozása (megfelelő történelmi tény bemutatása, valamint az okozatot és következtetést kifejező szavak használata), a történelmi események megfelelő **időrendi/logikai sorrendjének**, valamint az esszé terjedelmi követelményeinek a **betartása**.